

Debatti

MEILAA TAI POSTITTA! » Debattikirjoituksia voi lähettää sähköpostilla: kl.mielipide@kauppalehti.fi
» Omalla nimellä julkaistavien tekstien maksimipituus on noin 2500 merkkiä. » Kauppalehti pidättää itsellään oikeuden tekstien lyhentämiseen ja stilisoimiseen. » Kirjoituksista ei makseta palkkioita eikä niitä palauteta.
TUOTTAJAT » ILKKA LAMPI JA ESKO LUKKARI

”Luottoluokittajat ovat jo pitkään olleet katastrofaalisia. Luottoluokittajat ovat keskeinen osa huijausta, joka tapahtui.”

Talousnobelisti Joseph Stiglitz
(Utispäivä Demari 24.11.)

Viikon räksytys

Pörssiin tarvitaan luonnonvaroja hyödyntäviä yrityksiä

Vakaata pitkän tähtäimen tuottoa hakeva kansainvälinen pääoma hakeutuu ennen muuta rajallisia luonnonvaroja hyödyntävään toimintaan. Toisena sijoittamisen argumenttina reuna-alueella sijaitsevaan Suomeen on ollut se, että täällä on ollut yhtiöitä, joilla on ollut tuotto-odotuksia kasvavilta Venäjän markkinoilta ja muualta Itämeren piirin kehittyvistä maista.

On aika tarkistaa valtion omistajaohjauspolitiikkaa. Helsingin ja Lontoon pörssiin tarvitaan yrityksiä, joiden arvo muodostuu keskeisesti malmin etsinnästä ja lisensiooikeuksien hankinnasta lupaaviin malmioihin sekä verkostoista myös Venäjälle ja itäiseen Eurooppaan.

Kysymys on pitkäjänteisestä liiketoiminnan kehittämisestä, jossa poliitikot tai suurten pääomien edustajat eivät ole useinkaan parhaampia asiantuntijoita. Tämä muutos ei onnistu pelkästään sijoittamalla valtion Teollisuusrahaston nimissä varoja lupaaviin kaivoshankkeisiin.

Jo 1990-luvulla oli selvää, että rajallisten raaka-aineiden hinnat tulevat pitkällä tähtäimellä nousemaan. Suuri osa Suomea sijaitsee kaivostoiminnan kannalta mineraalirikkaalla Fennoskandinavian kilvellä. Potentiaaliset malmivähykkeet jatkuvat monessa tapauksessa rajojemme yli.

Kaivoksista vaurautta

Aiemmin markkinoitiin Nestettä

”parhaimpina venäläisenä öljy-yhtiönä”. Tuolloin sijoittajat uskalsivat sijoittaa Suomeen, mutta eivät Venäjälle. Neste luopui viimeisestä Venäjällä sijainneesta Severtekin öljykentästä Timan Petšoran altaalla vuonna 2005. Myös Outokumpu, Rautaruukki ja Kemira luopuivat malminetsinnästä ja luovuttivat löytämiään malmioita osin nimelliseen hintaan pois.

Ostaja myi ne joissakin tapauksessa kalliilla hinnalla tuleville sijoittajille ja kaivosyhtiöille, esimerkkinä Kittilän kultakaivos. Helsingin pörssin yritysten arvo olisi nyt toinen ilman näitä luopumispäätöksiä.

Yritysten menestyksen yhtenä mittarina pidetään päätösten suurta lukumäärää aikayksikköön nähden. Virheellisiäkin päätöksiä sallitaan, jos niistä opitaan. Sama voidaan todeta valtion omistajaohjauksesta. Esimerkiksi valtion osittain omistama Kemira Grow How myytiin norjalaiselle Yaralle noin 200 miljoonalla eurolla vuonna 2007.

Samalla myytiin oikeudet Koillis-Suomen Soklin fosfaattimalmioon. Fosfaattimalmi on verrattavissa öljyn rajalliseen luonnonvarana. Sen hinta tulee nousemaan. Kemiran myynnistä tulee oppia.

Nykyisten tai potentiaalisten kaivosten arvoksi Suomessa on arvioitu lähes 300 miljardia euroa Etlan tuoreessa selvityksessä.

Näin on esimerkiksi potentiaalisten kultamalmioiden tai sitäkin ar-

vokkaampien huipputekniikan tarvitsemien platinametallien osalta. Kullan hinta on lama-aikanakin nouseva. Monien muiden metallien hinnat ovat nousevia maailmantalouden kasvaessa. Tämä tarjoaa niitä hyödyntäville yrityksille mahdollisuuksia eri suhdannetilanteissa.

Talvivaara opettaa

Talvivaaran kaivoshanketta arvostetaan, siitä voidaan myös oppia. Sen ympäristöhaitat siedetään, kun omistajuus ja hyödyt ovat keskeisesti kotimaisissa käsissä. Tapaus opettaa myös, että venäläinen intressi on ollut avainasemassa. Kaivosyhtiön yhtenä omistajana on maailman suurin nikkeliintuottaja, venäläinen Norilsk Nickel, joka on sitoutunut ostamaan Talvivaaran nikkelin ja jalostaa sitä Harjavallassa.

Suomessa on kymmeniä yhden tai kahden miehen juniorkaivosyhtiötä Talvivaaran alkuvaiheen tavoin. Näiden yrittäjien tarkoitus on myydä kohde edelleen. Yksi mahdollisuus voisi olla hyödyntää junioryhtiötä uudenlaisen kansallisen pörssiyhtiön alkuvaiheessa, joka tulisi keskeisesti keskittymään malmin etsintään, lisensiooikeuksien hankintaan Suomessa ja muun muassa Barentsin al-

eella ja näiden oikeuksien myyntiin.

Suomi sijaitsee Euroopan unionin reuna-alueella samoin kuin Kreikka, Portugali, Espanja ja Italia, jotka ovat nyt velkakriisissä. Viimeksi mainittujen taloudellista kehitystä mineraalien, etenkin raakaöljyn, voimakkaasti kohonneet hinnat häiritsevät. Pohjois-Euroopassa sijaitseva Suomi sen sijaan voi hyötyä kohonneista öljyn- ja muiden mineraalien hinnoista.

Suhdannetaantumassakin monien mineraalien hinta pysyy riittävän korkealla tuotannon jatkamiseksi Aasian kysynnän johdosta ja lama-aikoina kullan hinnan nousun vuoksi. Seuraavina vuosikymmeninä maailman taloutta ja teknologian kehitystä ajavat eteenpäin kohoavat luonnonvarojen hinnat ja resurssitehokkuuden vaatimus.

Yrjö Myllylä

YTT, Kirjoittaja työskentelee erikoistutkijana RD Aluekehitys Oy:ssä. Hän on väitellyt Murmanskin alueen ja Luoteis-Venäjän teollisesta, logistisesta ja sosiaalisesta tulevaisuudesta.

TINA SOMERPURO/KL

kl.fi Keskustele aiheesta: kauppalehti.fi/keskustelu

Eurokriisi sekoittaa pelikentät

Piia Immonen-Seuguenot, Pariisi
piia.seuguenot@kauppalehti.fi

”Kriisi myllertää kaiken”, otsikoi ranskalainen *Le Parisien* -päivälehtijuttunsa, jossa pohditaan korttien uudelleenjakoa valtionjohdon tasolla useissa Euroopan maissa. ”Kenen vuoro seuraavaksi?”, lehti kysyy. Myös päivälehti *Le Monde* toteaa, että ”tästä on tullut melkein sääntö euroalueella: valtionvelan tragedia rasittaa taloussuhdannetta ja musertaa vallanpitäjiä. Poliittisesta suuntauksesta riippumatta.”

Euroalueen poliittisessä myllerryksessä markkinoiden rooli ja demokratian asema ovat nousseet keskusteluun etenkin Kreikan ja Italian johtajavaihdosten jälkeen. Konservatiivinen *Le Figaro*-päivälehti arvioi, että asiantuntemuksen perusteella nimettyjen teknokraattien mandaatin tulee olla tarpeeksi laaja, jotta se olisi tehokas, mutta samalla rajoitettu, jotta se ei kolhisi demokratian periaatteita. ”Ei saa käydä niin, että Eurooppaa sanottaisiin tehtävän kansojen kustannuksella”, lehti toteaa.

”Hetkellä, jolloin hallitukset kaatuvat sarjassa, syvä riiston tunne valtaa Euroopan kansat”, kirjoittaa puolestaan vasem-

mistoon suuntautunut *Libération*-päivälehti. Vaikka lehden mukaan poliittinen valta näyttää ”liukenevan”, ei kyseessä kuitenkaan ole ”salajuoni demokratiaa vastaan” vaan tilanne, jossa poliittisella vallalla ei enää ole monopoliasemaa.

Kriisi jakaa kortteja uudelleen poliittisilla kentillä ja vaikuttaa myös pelistrategiaan. *Le Monde* huomauttaa, että Espanjan pääministeriksi nouseva **Mariano Rajoy** ”ei peitellyt sitä, että hän tulee jatkamaan tiukkaa talouspolitiikkaa. Aivan kuin hän olisi aavistanut, etteivät äänestäjät näe tässä mörköä.”

Myös Ranskassa lyhyen ajan sisään esitetyt kaksi tiukennettua talousohjelmaa on otettu vastaan ilman suurta vastalauseiden kuoroa. Maan johtavan talouspäivälehden *Les Echos*’n mukaan julkisessa mielipiteessä on aistittavissa käänne. ”Aivan kuin ranskalaiset olisivat ymmärtäneet kriisin olevan siinä määrin järjestelmätasoa, että pienikin sivuliirto olisi meille kohtalokas”.

Eturivin ajankohtaislehtiin kuuluva *Le Point* arvioi pääkirjoituksessaan, että vaaliurnien sanktion pelossa totuus talou-

MEDIA HUOMIO

den realiteeteista on loistanut pitkään poissaolollaan Ranskan julkisessa keskustelussa. ”Totuus pelottaa poliitikkoja. Mutta kun se on nyt nostettu esiin, ei muuta enää nähdä”. Lehden mukaan totuuden ääni kertoo, että ”Ranska on hoitanut heikohkoa talouskasvuun tukiaisten ja velkaantumisen huumeilla.”

Tässä suhteessa valtaapitävä oikeisto, joka on Ranskan luottoluokituksen laskun pelossa ajanut tiukennettua talouslinjaa ei ehkä ole menettänyt peliä tulevissa presidentinvaaleissa. *Le Point* ruotii laajasti Sarkozyn ”uskomatonta paluuta”, kun presidentin kannatusluvut ovat yllättäen olleet viime aikoina nousussa.

Les Echos kuitenkin huomauttaa, ettei kukaan voi ennustaa, mikä on ranskalaisten asenne muutaman kuukauden kuluttua. Varsinkin, jos kriisi iskee kyntensä tuntuvammin reaalitalouteen. ”Se, että ranskalaiset ovat rauhallisia tänään johtuu ehkä siitä, etteivät he ole vielä täysin kokeneet käynnissä olevan kriisin kovuutta arkielämässään”, *Les Echos* arvelee.

Keväällä pidettävien presidentinvaalien aikaan tilanne saattaa olla jo toinen.